

***Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych
w II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki
w Sandomierzu***

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych mają zapewnić uczniom II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Sandomierzu poczucie bezpieczeństwa, podczas pobytu w szkole.

W przypadku pojawienia się sytuacji kryzysowych w szkole, należy natychmiast podjąć określone działania interwencyjne, do których zobowiązuje Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r.

Na terenie szkoły mogą, bowiem wystąpić zdarzenia, które wpłyną na bezpieczeństwo, zdrowie czy życie uczniów. Wówczas istotna jest właściwa reakcja pracowników szkoły, którą definiują określone procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych. Każda interwencja musi być przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw ucznia oraz innych osób, które uczestniczyły w tym zdarzeniu.

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz. 109).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z póź. zm.)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2003r. Nr 24, poz. 198).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 z póź. zm.).

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. poz. 329 z póź. zm.).

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz.226).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009r., Nr 4, poz. 17).

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1996 nr 10 poz. 55).

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535).

Art. 304 KK „Instytucje państwowe (szkoła) mają obowiązek niezwłocznie powiadomić sąd rodzinny lub policję o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”

Każde z zachowań, które jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel zobowiązany jest do przekazania uzyskanej informacji o zaistniałej sytuacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Zostaje przekazana rodzicom informacja o instytucjach specjalistycznych wspomagające zaniechania w/w działań.
4. W przypadku, gdy rodzice odmówią współpracy, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję.
6. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub substancji odurzających:

Nauczyciel w takiej sytuacji powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
2. Zapewnienia uczniowi opiekę, odizolowuje go od innych uczniów, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (nie należy pozostawiać ucznia samego).
3. Wychowawca (pedagog) powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły.
4. Dyrektor wzywa lekarza lub pielęgniarkę szkolną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

5. Dyrektor wraz z wychowawcą i pedagogiem przeprowadza rozmowę wstępną z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości); starają się ustalić, jaka była ilość wypitego alkoholu lub zażytego środka, jaki był sposób jego pozyskania i źródło pochodzenia. Ustalają miejsce spożycia oraz współuczestników zdarzenia.
6. Wychowawca zawiadamia rodziców dziecka, bądź jego prawnych opiekunów o obowiązku niezwłocznego odebrania wychowanka ze szkoły. Gdy rodzice (opiekunowie) odmawiają zabrania dziecka, o jego pozostaniu w szkole, albo przewiezieniu do placówki służby zdrowia, czy przekazaniu do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz lub pielęgniarka szkolna, który ustala aktualny stan zdrowia ucznia. W porozumieniu z dyrektorem szkoły uczeń zostaje przekazany pod opiekę odpowiednich organów.
7. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu (odurzenia) – odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem zagraża życiu lub zdrowiu innych. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja podejmuje dalsze kroki. O zaistniałym fakcie dyrektor zawiadamia pisemnie rodziców (prawnych opiekunów) oraz sąd rodzinny.
8. Wychowawca ustala okoliczności zdarzenia (tu między innymi rozmowa ze świadkami zdarzenia), sporządza notatkę o zaistniałym zdarzeniu, którą podpisują rodzice (prawni opiekunowie) ucznia i zamieszcza ją w dokumentacji wychowawcy.
9. Dyrektor szkoły wraz z wychowawcą i pedagogiem szkolnym ustalają sankcje w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły i WSO oraz przekazuje rodzicom (opiekunom) informację na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji. Zostaje sporządzona notatka służbowa.
10. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom adresy specjalistycznych placówek profilaktycznych.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. O ile możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych), do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji policji.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, itp.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do szkoły.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo żądań, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i przekazuje policji do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest przekazać ją do dyrektora i powiadomić rodziców.
5. Dyrektor przekazuje znalezioną substancję do jednostki policji. Wcześniej nauczyciel z pedagogiem próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenia dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń i spostrzeżeń.

UWAGA

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.

Procedura postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karnego lub przestępstwa

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zapewnia opiekę, odizolowuje sprawcę od innych uczniów, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone życie ani zdrowie (nie należy pozostawiać ucznia samego).
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
5. Powiadamia rodziców (opiekunów) ucznia – sprawcy.
6. Niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
7. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa ostre przedmioty, przedmioty kradzieży itp.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnia jej udzielenia poprzez wezwanie pielęgniarki, lekarza pogotowia w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
3. Powiadamia rodziców (opiekunów) ucznia.
4. Niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o demoralizacji ucznia:

1. Jeżeli uczeń nie ukończył 18 roku życia, a nauczyciel uzyskał informację świadczącą o tym, że przejawia różne formy zachowania świadczące o demoralizacji należy przekazać informację dyrektorowi szkoły, wychowawcy oraz pedagogowi szkolnemu
2. Należy wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów dziecka w celu przekazania pozyskanej informacji.
3. Należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz uczniem.
4. Należy zobowiązać ucznia do podpisania kontraktu między nim a pedagogiem szkolnym o zaprzestaniu zachowań wskazujących na demoralizację.
5. Należy zobowiązać rodziców do wzmożonego zainteresowania dzieckiem, kontroli.
6. Należy powiadomić policję lub Sąd Rodzinny o zachowaniach świadczących o demoralizacji ucznia, jeśli rodzice odmawiają współpracy lub uczeń nie wywiązuje się pisemnego kontraktu

Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły:

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować o tym fakcie wychowawcę lub pedagoga.
2. Wychowawca (pedagog) w obecności innej osoby ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
3. Wychowawca zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
4. Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka.
6. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
7. Jeśli uczeń nie zaniecha łamania regulaminu szkolnego zostaje powiadomiony sąd rodzinny o demoralizacji.

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel przerywa zachowanie agresywne ucznia (grupy uczniów).
2. Informuje wychowawcę klasy lub pedagoga o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi na temat zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
4. Wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji.
1. Zgłasza powtarzającą się sytuację do pedagoga szkolnego oraz powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia)
2. Wychowawca stosuje sankcje w stosunku do ucznia (grupy uczniów) w oparciu o Statut Szkoły i WSO.

Procedura postępowania w przypadku zniszczenie mienia, wandalizm

1. Zapewnić bezpieczeństwo poprzez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawców; zabezpieczyć ślady zdarzenia i ewentualne przedmioty związane ze zdarzeniem).
2. W uzasadnionych przypadkach wezwać służby specjalistyczne (np. energetyczne, wodociągowe, Straż Pożarną).
3. Powiadomić wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.
4. Powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów sprawców (do czasu przyjazdu rodziców lub prawnych opiekunów lub policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel; po przyjeździe policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy).
5. Powiadomić policję, jeśli rodzice nie podejmują współpracy.
6. Przygotować na przyjazd policji następujące informacje: o zdarzeniu, dane osobowe sprawców listy świadków (rozpytanie przez policję sprawców i ofiar jest możliwe bez uczestnictwa ich rodziców i pracowników szkoły; policja ma prawo zatrzymać i zabrać sprawców).
7. Utworzyć dokumentację związaną ze zdarzeniem.

Procedura postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub zaniedbują dziecko (rodzina jest niewydolna wychowawczo i opiekuńczo)

1. Poinformowanie wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
2. Objęcie problemu pracą zespołu wychowawczego.
3. Pedagog szkolny powinien nawiązać współpracę z GOPS (zespół interdyscyplinarny) oraz poinformować o sytuacji pisemnie sąd rodzinny.